

застосовуватись заходи майнового характеру у порядку передбаченому ЦК України [3].

Таким чином, враховуючи все вищезазначене, можна зробити висновок, що саме факт вчинення правопорушення на території оздоровчо-лікувальних чи курортних зон є підставою для притягнення винних осіб до юридичної відповідальності. Проте, ми вважаємо за доцільне законодавчо встановити відповідальність саме за неправомірні діяння у цій сфері, що перебуває під особливою охороною держави та доповнити чинний КУпАП статтею, що міститиме перелік правопорушень у сфері використання та охорони курортних та оздоровчо-лікувальних зон, а також доповнити КК України статтею, що міститиме перелік кваліфікуючих ознак, на підставі яких діяння буде визначатись як злочин.

Література

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/conv#Text> (дата звернення: 03.03.2021).

2. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 03.03.2021).

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 03.03.2021).

УДК 349.041.038 (043.2)

Шевченко П.П., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

ЮРИСДИКЦІЯ ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ

Розгляд земельних спорів у даний час здійснюється судами всіх юрисдикцій. Тому характерною особливістю земельних спорів є те, що одним із ключових питань при їх судовому рішенні є правильне визначення їх підвідомчості (головним чином, адміністративної чи цивільно-господарської).

Однак, чинне вітчизняне законодавство не дає чіткого розмежування юрисдикції у вирішенні спорів, які стосуються земельних правовідносин, а судова практика не є усталеною, що погано впливає на доступ до правосуддя громадян у цих питаннях. Наявність такої проблеми підриває одне конституційне право кожного громадянина (ст. 55 Конституції України) [1], а також право особи, закріплене в ст. 6 Конвенції про захист

прав людини й основоположних свобод, що гарантує право на справедливий й публічний розгляд справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, при визначенні цивільних прав і обов'язків особи чи при розгляді будь-якого кримінального обвинувачення, що пред'являється особі [2].

Проте, аналізуючи останні судові рішення, можна зробити декілька загальних висновків, щодо визначення такої юрисдикції.

Як встановлює Постанова Великої Палати Верховного Суду від 15.05.2019 № 363/3786/17, критеріями розмежування судової юрисдикції, тобто передбаченими законом умовами, за яких певна справа підлягає розгляду за правилами того чи іншого виду судочинства, є суб'єктний склад правовідносин, предмет спору та характер спірних матеріальних правовідносин у їх сукупності. Крім того, таким критерієм може бути пряма вказівка в законі на вид судочинства, у якому розглядається визначена категорія справ [3].

За загальним правилом, передбаченим у пунктах 1, 3 частини першої статті 15 ЦПК України, суди розглядають у порядку цивільного судочинства справи про захист порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів, що виникають із цивільних, житлових, земельних, сімейних, трудових відносин, інших правовідносин, крім випадків, коли розгляд таких справ проводиться за правилами іншого судочинства [4].

Частиною першою статті 19 ЦПК України визначено, що суди розглядають у порядку цивільного судочинства справи, що виникають з цивільних, земельних, трудових, сімейних, житлових та інших правовідносин, крім справ, розгляд яких здійснюється в порядку іншого судочинства [4].

Тобто в порядку цивільного судочинства розглядаються справи, що виникають із приватноправових відносин.

Згідно з частиною другою статті 4, пунктом 1 частини другої статті 17 КАС України юрисдикція адміністративних судів поширюється на всі публічно-правові спори, крім спорів, для яких законом установлений інший порядок судового вирішення. Зокрема, юрисдикція адміністративних судів поширюється на спори фізичних чи юридичних осіб із суб'єктом владних повноважень щодо оскарження його рішень (нормативно-правових актів або правових актів індивідуальної дії), дій чи бездіяльності [5].

Вжитий у цій процесуальній нормі термін «суб'єкт владних повноважень» означає орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їхню посадову чи службову особу, інший суб'єкт при здійсненні ними владних управлінських функцій на основі законодавства, у тому числі на виконання делегованих повноважень (пункт 7 частини

першої статті 3 КАС України) [5].

Аналогічну норму закріплено у частині першій статті 19 КАС України [5].

Таким чином, перш ніж звертатись до суду з позовом щодо земельних правовідносин, доцільним буде: 1) обов'язкова перевірка суб'єктного складу, залученого до такого спору; 2) чітке встановлення предмету спору; 3) детальний аналіз характер спірних майнових відносин, а саме розмежування приватномайнових та публічно-правових аспектів. Доки питання юрисдикції земельних спорів не є законодавчо врегульованим, єдиним джерелом розуміння цього питання є остання судова практика та постанови Великої Палати Верховного Суду, тому ця проблема потребує якнайшвидшого вирішення.

Література

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/conv#n4348> (дата звернення 04.04.2021).

2. Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод від 01.01.1990. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text (дата звернення 04.04.2021).

3. Постанова Великої Палати Верховного Суду від 15.05.2019. URL: https://verdictum.ligazakon.net/document/82095816?utm_source=jurliga.ligazakon.net&utm_medium=news&utm_content=jl01&_ga=2.244216261.1338598473.1617448373-649131283.1602785023 (дата звернення 04.04.2021).

4. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/ed20200813#Text> (дата звернення 04.04.2021).

5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення 04.04.2021).

УДК 347.85(043.2)

Шугай В.В., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Поліщук І.В., старший викладач

ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ У МІЖНАРОДНОМУ КОСМІЧНОМУ ПРАВІ

Проблема екології космічного простору стала обговорюватися ще з 1970-х років. Офіційне ж визначення на міжнародному рівні вона